

Medietilsynet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo
postmottak@kud.dep.no

Dato:
15. desember 2017

NRKS BIDRAG TIL MEDIEMANGFOLDET – INNSPILL FRA MODERN TIMES GROUP (MTG)

1 INNLEDNING

Det vises til Medietilsynets invitasjon til å komme med innspill i forbindelse med tilsynets pågående arbeid og rapport om NRK og mediemangfold. Modern Times Group (MTG) har allerede gitt innspill gjennom deltakelse på Medietilsynets innspillsmøte 20. november 2017, men vil komme med enkelte supplerende bemerkninger. I det følgende vil MTG fokusere på NRKs TV- og strømmevirksomhet. NRKs radiovirksomhet drøftes i detalj i det egne innspillet sendt av MTGs datterselskap P4 Radio Hele Norge AS, og MTG slutter seg til synspunktene P4 der gir uttrykk for.

MTG vil også vise til høringsuttalelsene fra MTG og Viasat i forbindelse med høringen om NRK-plakaten i 2014. Synspunktene i uttalelsene har direkte relevans for NRKs virkning på det norske mediemangfoldet og er fortsatt gyldige i dag.

2 GENERELT

Behovet for en egen bestemmelse i NRK-plakaten om NRKs plikt til å bidra til mediemangfoldet ble drøftet i Meld. St. 15 (2014-15) Open og opplyst. Drøftelsen er plassert i kapittelet om behovet for en negativ avgrensning av allmennkringkasteroppdraget, og konteksten er altså faren for at NRKs posisjon kan begrense handlingsrommet for selvfinansierende medieaktører. Som bakgrunn for forslaget om en plikt til å bidra til mediemangfoldet uttales følgende:

«Som ein medieaktør nær fullfinansiert av offentleg støtte står NRK i ei særstilling i det norske medielandskapet. Den offentlege finansieringa gjer at selskapet, i motsetnad til kommersielle medieaktørar, ikkje treng å ta omsyn til omsetning og profitt. Den offentlege finansieringa er naudsynt for at NRK skal kunne fungere som korrektiv til marknaden ved å tilby innhald og program som kommersielle aktørar ikkje tilbyr. Samtidig kan NRKs nærvær i mediemarknaden også trekkje folk frå kommersielle tenester, og dermed svekkje inntektsgrunnlaget til kommersielle aktørar. NRKs funksjon som korrektiv og supplement til den kommersielle delen av marknaden bør ideelt sett bidra til å halde ved lag eller auke mediemangfoldet».¹

Disse synspunktene fikk tilslutning på Stortinget, og ble også fulgt opp i Meld. St. 15 (2016-17) Eit moderne og framtidsretta NRK:

---

¹ Meld. St.38 (2014-15) pkt 10.7.1.

«Departementet understreker at NRK skal fungere som eit korrektiv til marknaden ved å tilby innhald og program som kommersielle aktørar ikkje tilbyr. Vidare bør NRK halde ved like eller styrkje mediemangfoldet ved å ta omsyn til kommersielle aktørar».²

MTG mener vurderingen av om NRK bidrar til mediemangfoldet må ta utgangspunkt i disse utsagnene fra stortingsmeldingene om NRK-plakaten. Dersom plikten til å bidra til mediemangfoldet skal ha noe reelt innhold bør NRKs virksomhet fungere som et reelt korrektiv til markedet ved å hovedsakelig tilby innhold som ikke tilbys av de private aktørene. NRK bør heller ikke trekke seere eller lyttere fra kommersielle tjenester i større grad enn det som er nødvendig for å oppfylle denne «korrektivfunksjonen». Dette vil bli nærmere drøftet i punkt 3.

Stortingsmeldingens punkt 10.7.1 fremhever også «lenking til andre medium» og forskjellige typer samarbeid med andre mediehus som måter NRK kan bidra til mediemangfoldet på. MTG mener dette bør gjelde også for audiovisuelle tjenester; dette behandles nærmere i punkt 4.

I forbindelse med Medietilsynets arbeid med NRK og mediemangfold vil MTG også benytte anledningen til å stille spørsmål ved om en stadig kortere og mindre konkret NRK-plakat er den beste formen for regulering av NRKs virksomhet. MTG viser i denne forbindelse til reguleringen av BBC i Storbritannia, som fastsetter langt mer detaljerte rammer for BBCs virksomhet enn hva NRK-plakaten gjør for NRK. En slik mer detaljert regulering vil både stille tydeligere krav til for eksempel NRKs egenart og skaper bedre forutsigbarhet for andre medieaktører. Hensynet til NRKs redaksjonelle frihet vil ivaretas ved at NRK selvfølgelig vil stå fritt til å ta redaksjonelle valg innenfor rammene av oppdraget. I tillegg vil reguleringen ligge fast for bestemte perioder når den først er vedtatt, slik at myndighetene også på denne måten er avskåret fra å gripe inn og endre NRKs redaksjonelle prioriteringer og linje underveis i perioden.

MTG vil oppfordre Medietilsynet til å gjennomgå effekten av dagens reguleringsmodell i sin vurdering av NRKs bidrag til og innvirkning på mediemangfoldet, ettersom dagens modell med generelle og lite forpliktende retningslinjer har bidratt til en mer kommersielt orientert programsetting enn det som er ønskelig fra et mediemangfoldsperspektiv.

Medietilsynet oppfordres også til å se på virkningen for mediemangfoldet at NRK fortsatt kan selge sponsorater i tilknytning til noe av NRKs mest attraktive innhold i en tid der private aktørers kommersielle inntekter er under press. I følge Meld. St. 38 (2014–2015) var NRKs inntekter fra slike sponsorater NOK 42 millioner i 2014.³ Dette er et betydelig beløp, selv om det utgjør en relativt liten andel av NRKs totalinntekter, og bidrar til å redusere størrelsen på det totale inntektpotensialet for private aktører. NRKs tilstedeværelse i reklamemarkedet har dermed direkte virkning på private aktørers mulighet for å investere i produksjon av norsk innhold som vil fremme mediemangfoldet.

3 NRKS PROGRAMSETTING OG INNKJØSPRAKSIS

Som redegjort for på innspillsmøte 20. november og i MTGs høringsuttalelse til NRK-plakaten i 2014 mener MTG at NRKs innholdsstrategi i for stor grad er styrt av et ønske om å vinne konkurransen om seertall og at dette har negativ virkning på mediemangfoldet.

---

² Meld. St. 15 (2016-17) punkt 3.3.2.3.

³ Meld. St. 38 (2014–2015) punkt 13.5.1

NRK tilbyr riktignok et mangfold av både «bredt» og «smalt» innhold på sine ulike plattformer, slik det også vises til i Meld. St. 38 (2014-15) punkt 10.6.4. Dersom man ser nærmere på NRKs programsetting av for eksempel NRK1 er det likevel grunn til å bemerke at NRK, i tråd med det tidligere nevnte fokuset på å vinne kampen om seerne, klart prioriterer å sende kommersielt attraktivt innhold i de mest attraktive programvinduene.

Dette har for det første den virkning at «smalere» innhold flyttes til mindre attraktive tidspunkter og kanaler og dermed når et langt mer begrenset nedslagsfelt enn det ellers ville hatt. NRK virker dermed å fokusere på innholdsmangfold ved å kunne vise til bredde i hva som sendes ut, og ikke på å oppnå bruksmangfold gjennom å tilstrebe at konsumet av NRKs innhold reflekterer mangfoldet i det som publiseres.

For det andre gjør NRKs tunge investeringer i de mest kommersielt attraktive tidspunktene at det blir mindre rom for private aktører til å hente inntekter fra de tidspunktene i sendeskjemaet som i utgangspunktet har størst økonomisk potensiale. Kostnaden for å komme på banen med konkurransedyktig innhold på disse tidspunktene blir rett og slett for høy for de fleste private aktører, samtidig som NRKs tunge tilstedeværelse gjør at det er færre seere/lyttere igjen å kjempe om for de som skal generere inntekter basert på oppslutning.

Gjennom å la ønsket om høyest mulig seer- og lytterandeler styre programsettingen ender NRK også paradoksalt nok med å vektlegge de samme hensyn som private aktører i de mest attraktive tidsvinduene. Siden det avgjørende for private kanaler er å treffe best mulig i de målgrupper som verdsettes av annonsørene blir også NRKs programsetting indirekte styrt av annonsørens preferanser. Dette kan etter MTGs syn vanskelig være i tråd med målet om at NRK skal bidra til mediemangfold gjennom å *«fungere som eit korrektiv til marknaden ved å tilby innhald og program som kommersielle aktørar ikkje tilbyr»*.

NRK opptretr også som innkjøper av innhold på en måte som har negativ virkning for mediemangfoldet. MTG opplever det som problematisk at NRK, som er Norges overlegent største mottaker av statlige midler på mediefeltet, også er en svært aktiv bruker av de ulike tilskuddsordningene for produksjon av for eksempel TV-drama. I tillegg til de store offentlige beløp NRK mottar gjennom lisensen mottar NRK gjennom dette også en høy andel av de øvrige støtteordninger som finnes på området, med den konsekvens at det blir mindre igjen til fordeling til private aktører og dermed færre investeringer i norsk kvalitetsinnhold utenfor NRK-systemet enn det ellers ville vært.

På samme måte bruker NRK betydelige lisensmidler på å konkurrere med private aktører om innkjøp av utenlandske, særlig engelskspråklige, serier. MTG har vanskelig for å se at bruk av offentlige midler til å overby private konkurrenter om for eksempel amerikansk TV-drama bidrar til å styrke det norske mediemangfoldet.

4 TILGANG TIL NRKS INNHOLD

Som nevnt i punkt 2 tar Meld. St. 15 (2014-15) opp lenking til andre medier og andre typer samarbeid som mulige måter NRK kan bidra til mediemangfoldet på. Når det gjelder lenking uttales det videre at *«Dersom NRK i større grad viser nett-trafikk frå sine nettsider til andre, kommersielle medieaktørar, vil dette kunne bidra til å halde oppe eller auke det norske*

mediemangfoldet».⁴ Departementet viser i forlengelsen av dette til at BBC i Storbritannia har en målsetning knyttet til hvor mye ekstern trafikk BBC genererer. MTG mener at det å bidra til «ekstern trafikk» bør være en målsetning også for NRK. Dette bør likevel ikke begrenses til å gjelde lenking fra NRKs nettsider, men mer generelt være et mål om at det er mulig for private aktører å nyttiggjøre seg lisensfinansiert innhold ved siden av NRKs egen utnyttelse. For eksempel bør det etter MTGs syn prinsipielt vært en målsetning om at NRKs innhold skal være bredest mulig tilgjengelig, og ikke låses til bestemte plattformer og/eller formater.

MTGs erfaring er at NRK snarere enn å arbeide for en slik bred tilgjengeliggjøring av eget innhold har fulgt en strategi som dreier seg om å i størst mulig grad forbeholde annet enn lineære sendinger for NRKs egne plattformer særlig på internett. Som gjennomgått i mer detalj i Viasats høringsvar til NRK-plakaten i 2014⁵ har NRK her valgt en vesentlig mer restriktiv tilnærming enn for eksempel allmennkringkastere i våre naboland. For så vidt gjelder tilgjengeliggjøring på internett er NRKs holdning så vidt MTG kjenner til fortsatt at tredjeparter nektes adgang til slik tilgjengeliggjøring av annet enn NRKs lineære kanalstrømmer. I stedet for å satse på distribusjon gjennom etablerte samarbeidspartnere bruker NRK betydelige lisensmidler på å utvikle egne proprietære nettplattformer, mens eksistensen av disse plattformene i etterkant brukes som begrunnelse for å begrense tredjepartsdistribusjon på nett.

MTG mener NRKs plikt til å bidra til mediemangfoldet også bør innebære at det ikke aksepteres at NRK holder sitt innhold tilbake fra andre plattformer som beskrevet over så lenge slike plattformer kan gjøre innholdet tilgjengelig på en måte som sikrer at NRK fortsatt fremstår som avsender redaksjonelt og så lenge plattformoperatøren påtar seg å gjøre eventuelle nødvendige klareringer av opphavsrettigheter for tilgjengeliggjøringen.

Ved at NRKs innhold er gratis tilgjengelig på NRKs netjtjenester samtidig som det i stor grad holdes tilbake fra for eksempel strømmetjenester som tilbys av norske kringkastere og TV-distributører svekkes disses attraktivitet for publikum. MTG vil i denne forbindelse understreke at distributørleddet er en viktig bidragsyter til det norske mediemangfoldet, både ved å formidle innholdsleverandørers kanaler og tjenester til et bredt publikum og som en svært viktig inntektskilde for mediehusene.

Med vennlig hilsen
Modern Times Group MTG AS

Morten Aass
Administrerende direktør

---

⁴ Meld. St. 15 (2014-15) punkt 10.7.1

⁵ Høringsuttalelse fra Viasat AS av 26. august 2014, tilgjengelig på <https://www.regjeringen.no/contentassets/7fda8335d5bb4738a2aa817d33744a09/108-viasat.pdf>